

સારાંશ ખુત્બા જુભ્મા સૈયદના હજરત અમિરુલ મોમિનીન ખલીફતુલ મસીહ પંજુમ અધ્યદૃષ્ટુલ્લાહ તઆલા
બિનસરિહિલ અઝીજ, તા.04-08-2017 સ્થળ : બૈતુલ કુતુહ, લંડન

તશહુદ તારીખ તથા સુર : ફાતેહાની તિલાવત બાદ હુઝુર અનવર અધ્યદૃષ્ટુલ્લાહ તઆલા બિનસરિહિલ અઝીજે ફરમાવ્યું :

અલ્લાહ તારીખાની કૃપા છે કે જમાઅત અહેમદિયા બર્તાનિયાનો વાર્ષિક સંમેલન ગયા અઠવાડીએ સારી રીતે યોજાયો. આ સંમેલનના ગ્રણ્ય દિવસોમાં આપણે અલ્લાહ તારીખાની કૃપાઓ અને બરકતોના દ્રશ્યો જોયા અને પ્રત્યેક સામેલ થનારે અનુભવ કર્યા કે અલ્લાહ તારીખાની સહાયતા તથા કૃપા પ્રત્યેક સમયે નાઝીલ થઈ રહી છે. આથી આ વાત પર આપણે અલ્લાહ તારીખાનો જેટલો પણ આભાર માનીએ ઓછો છે. આ આભાર કાર્યકર્તાઓ તરફથી પણ વ્યક્ત થવો જોઈએ તથા સામેલ થનારાઓએ પણ આભારી હોવું જોઈએ જેથી તેઓ પણ અધિકથી અધિક અલ્લાહ તારીખાની કૃપાઓ ગ્રહણ કરનાર બને અને જે સેવા પર નિયુક્ત હતા, કાર્યકર્તા હતા તેમનો પણ, તે લોકોએ જે સામેલ થયા આભારી રહેવું જોઈએ.

હુઝુર અનવરે ફરમાવ્યું કે જલસા સાલાનાના ઉદ્દેશ્યોમાંથી એક લક્ષ્ય આ પણ છે કે એવો ભાઈચારો અને આભારની ભાવનાઓ એક બીજા પ્રતિ પૈદા થાય જે ઉદાહરણ બને. અલ્લાહ તારીખાની કૃપાથી આ જ પ્રેમ અને ભાઈચારાની ભાવનાઓ છે જેની અભિવ્યક્તિ જ્યારે આપણે પોતાના અને ગૈરોથી કરી રહ્યા હોય તો આ વસ્તુ પ્રત્યેક આવનાર મહેમાનને પ્રભાવિત કરી રહી હોય છે, જ્ઞાન વર્ધક અને ધર્મના પ્રોગ્રામો સમેત પ્રત્યેક અહેમદીનો વ્યવહારીક નમૂનો આવનાર અતિથિઓને અત્યધિક પ્રભાવિત કરી રહ્યો હોય છે જેને તેઓ જાહેર કરે છે કે ઈસ્લામની વાસ્તવિક તાલીમનો નમૂનો અમોને જલસામાં જોવા મળ્યો જેનાથી અમે ખુબ જ પ્રસન્ન થયા. આવનાર ગૌર મહેમાન જે છે, તેઓ પોતાની ભાવનાઓ વ્યક્ત પણ કરે છે. અતે હું અમુક અભિવ્યક્તિઓ પેશ કરું છું જે તેમણે આ વાતાવરણને જોઈ બયાન કરી છે તથા તરત જ આ વાતને જાહેર કરી, કે જો આ ઈસ્લામની તાલીમ છે તો આ તાલીમ દુનિયામાં ફેલાવવાની જરૂર છે.

બનિનથી પૂર્વ વિદેશ મંત્રી તથા રાષ્ટ્રીય સલાહકાર મરયમ બોની જિલ્યાલો સાહેબા કહે છે કે મને આ જલસાના માધ્યમથી અહેમદિયા જમાઅતને સારી રીતે સમજવાનો અવસર મળ્યો. હું જલસાની વ્યવસ્થાથી ખુબ પ્રસન્ન થઈ છું, કાર્ય કર્તાઓનો પ્રબંધકીય ધોરણ ખુબ ઉચ્ચ શ્રેણીનો હતો, કાર્યકર્તાઓની નિષ્ઠા જોઈ હું ચક્કિત રહી ગઈ. મેં પ્રબંધની દ્રષ્ટિથી પ્રત્યેક પ્રકારથી નિરીક્ષણ કર્યું, કહે છે કે પરંતુ એટલા વિશાળ જલસામાં કોઈ ખામી જોવા નથી મળી. કહે છે કે જ્યારે હું કાર્યકર્તાઓ તરફ જોતી તો અનુભવ કરતી કે કોણ નાનો કોણ મોટો, વૃદ્ધ જવાન પુરુષ સ્ત્રી અર્થાત પ્રત્યેક વર્ગના લોકો બીજાને આરામ પહોંચાડવામાં અગોસર હતા. પ્રત્યેક મનુષ્ય પોતાનો આરામ લુલીને બીજાને સુવિધા તથા સરળતા પહોંચાડવા માટે તત્પર હતા. કહે છે કે તે ઈસ્લામ જે અહેમદિયત પેશ કરે છે તે જ દુનિયાને અમન આપી શકે છે તથા વિશ્વની સમસ્યાનું સમાધાન આમાં જ છે. પછી કહે છે કે અહેમદિયા જમાઅતના ઈમામનો જે મહિલાઓમાં સંબોધન હતું તેણે મારા વિચારો પર અત્યંત પ્રભાવ છોડ્યો છે. અન્ય મુસ્લિમ સમુદાયોની દ્રષ્ટિમાં મહિલાની અવસ્થા એક ગુલામથી અધિક નથી પણ અહેમદિયા જમાઅતના ઈમામએ મહિલાઓના સંબોધનમાં મહિલાઓને ગુરુ ઘોણિત કર્યા છે તથા તેમના કર્તવ્યોમાં આવનાર પેઢીના પ્રશિક્ષણ તથા તાલીમને સામેલ કરી છે જે વિશ્વનું ભવિષ્ય છે.

પછી ગોઅટેમાલાની રાષ્ટ્રીય લોક સભાની સભ્ય એલીન કેલિસએ પોતાની ભાવનાઓ જોઈ રૂપી કરી કે જલસામાં સામેલ થવું એક અત્યંત અદભુત તથા વિચિત્ર અનુભવ હતો. ઈસ્લામ ધર્મ અને અહેમદિયા જમાઅત વિશે મારા વિચારોમાં ખુબ બદલાવ આવ્યો છે. મીડિયાએ ઈસ્લામ વિશે ખુબ અનુચિત તથા ભયાનક ચિત્ર બનાવેલ છે કે ઈસ્લામ આતંક અને ધૂણાની તાલીમ આપે છે પરંતુ હું આ જલસાથી ઈસ્લામની, વાસ્તવિક ઈસ્લામની શાંતિ પૂર્ણ તથા સુંદર તાલીમની વિચાર ધારા લઈ પાછી જાઉ છું.

તેવી જ રીતે કોસ્ટા રીકાની નેશનલ યૂનિવર્સિટીના પ્રોફેસર સિરીજ્યોમાયા જલસામાં સામેલ થયા. કહે છે કે મેં આ જલસાના માધ્યમથી ઈસ્લામનું એક નવું ચિત્ર જોયું છે, મુસલમાનોની એક એવી જમાઅત જોઈ છે જે પરસ્પર પ્રેમ તથા સદ્ગુરુના માધ્યમથી ઉત્પાત્તિ કરે છે. હું પાછો જઈને પોતાના પાડોસીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓને જાણાવીશ કે અહેમદિયા જમાઅત ઈસ્લામની વાસ્તવિક તથા સુંદર તાલીમને ડિયાશીલ રૂપમાં પેશ કરે છે તથા જે વાસ્તવમાં પોતાના ઉદ્દેશ્ય અનુસાર કાર્યરત છે. હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે આ લોકો આવનાર આપણા પ્રચારનો પણ માધ્યમ બની જાય છે.

પછી કોસ્ટા રીકાની લોક સભા સદસ્યના સલાહકાર ડગલસ મોન્ટો રોસો સાહેબ કહે છે કે મેં જલસા સાલાનામાં અહેમદિયા જમાઅતના ઈમામના ભાષણો ખુબ ધ્યાન પૂર્વક સાંભળ્યા, તેમના આ ઉપદેશો મને ખુબ પ્રભાવિત કર્યો કે પોતાના દુષ્મનોને માફ કરવા તથા તેમના માટે દુઆ કરવાથી દિલ ધૂણા અને દ્રેષ્ટથી મુક્ત થઈ જાય છે. હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે આ તે તાલીમ છે જે હજરત મસીહ મૌઓદ અ.સ.એ આપણાને આપી અને કહે છે કે આ જ વસ્તુ છે જે વિશ્વમાં અમનની સ્થાપનાનું સાધન થઈ શકે છે અને આ સંબોધનોથી મને આધ્યાત્મિક રૂપથી તથા વ્યવહારીક રૂપથી ખુબ લાભ પ્રાપ્ત થયો છે તથા ઈસ્લામની વાસ્તવિક તાલીમો તથા વ્યવહારીક રૂપ આ આ જલસામાં જોવા મળ્યો.

એક કરોશિયન મહિલા કેટરીના સાલિક સાહેબા જલસામાં સામેલ હતી, કહે છે કે હું પહેલાં ચર્ચમાં નન હતી હવે સત્યની શોધમાં છું. કહે છે કે જલસાના વાતાવરણો તથા અહીયા લગાવેલ પ્રદર્શનો તથા જમાઅતના વિષયમાં અન્ય જાણકારીએ મારા વિચારોને પ્રકાશમય કરી દીધો છે. મને લાગે છે કે જલ્દી જ હવે સત્યની શોધ યાત્રા પુરી થઈ ગઈ. ઘે છે કે જમાઅત અહેમદિયાના ઈમામના ભાષણોએ મારા મસ્તિષ્ણ પર ખુબ ભારી પ્રભાવ છોડ્યો છે.

કરોશિયાથી પાછલાં વર્ષ એક જોડો આવ્યો હતો, મોટી આયુંના હતા આ વર્ષ પણ સામેલ થયા. મારાથી મુલાકાત સમયે તેમણે કહ્યું કે પાછલાં વર્ષ અમે એક સાધારણ મુસલમાનના રૂપમાં સામેલ થયા હતા અને આ વર્ષ અમે અહેમદી મુસલમાનના રૂપમાં સામેલ થયા છીએ.

હુલુર અનવરે અતિથિઓના અનુભવો બયાન ફરમાવ્યું કે આ જે ગૈરો પર પ્રભાવ પડે છે આપણી જમાઅતનો, તેને સામાન્ય દિવસોમાં પણ કાયમ રાખવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈએ, આ ખુબ મોટુ દાયિત્વ છે પ્રત્યેક અહેમદીનો કે કેવળ થોડા દિવસો માટે દેખાવો ન હોય બલ્કે હંમેશને માટે આ પ્રભાવ કાયમ કરનાર થાય.

હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે આ કેટલીક અભિવ્યક્તિઓ હતી ગૈરોની, ફરમાવ્યું અમુક મુસલમાનો પણ સામેલ થયા હતા જે પોતાના દેશોના લીડર હતા તેમનું પ્રતિનિધિત્વ પણ કરી રહ્યા હતા, તેમની એક બે અભિવ્યક્તિઓ પેશ કરૂ છું.

અલ હાજ મુહમ્મદ સલીમ સાહેબ છે ઉપાધ્યક્ષ રાષ્ટ્રીય વિધાન સભા ગિની કનાકરી, કહે છે કે મને હજ કરવાનો પણ અવસર મળ્યો છે તથા અનેક ઈસ્લામી દેશોના ધાર્મિક પ્રોગ્રામોમાં પણ સામેલ થઈ ચુક્યો છું પણ આટલા ઉત્તમ અને

પશંસનીય પ્રબંધ મેં ક્યાંય નથી જોયા તથા આ જ ઈસ્લામની વાસ્તવિક આત્મા છે જે અમોને અહીયા જોવા મળી. આપ લોકો પોતાના કામમાં સોથી આગળ છો અને આપ જ સીધા માર્ગ પર છો. કહે છે કે મને વિશ્વાસ છે કે આપ લોકોની પાછળ ખુદાનો હાથ છે.

સીરાલિયોનના એક મેઝબર માર્ટ્ઝિન્ટ અલી કલાકો સાહેબ કહે છે કે અહેમદિયત જ ઈસ્લામનું વાસ્તવિક રૂપ છે. અહેમદી મુસલમાન અમન માટે જે પ્રયાસ કરી રહી છે તે પ્રશંસાને યોગ્ય છે. આજ કાલ ઈસ્લામનું નામ દરેક બાજુ આતંકવાદ સાથે જોડવામાં આવે છે પરંતુ અહેમદી આ ધારણાને અનુચ્ચિત સાબિત કરી રહી છે. જલસાની વ્યવસ્થા અતિ ઉત્તમ હતી, નાના નાના બાળકો પણ સેવામાં વ્યસ્ત હતા. આ દ્રશ્ય આત્મવિભોર હતો અને મારા વિચારમાં અહેમદિયા જમાઅતને સત્ય સાબિત કરવા માટે આ જ દ્રશ્ય પર્યાપ્ત છે.

પછી તુર્કમાનિસ્તાનના એક ભિત્ર અંધુલ રશીદ સાહેબ સામેલ થયા. કહે છે કે જે દિવસથી લંડન આવ્યો છું પ્રેમ તથા ભાઈચારામાં ધેરાયેલો છું જેવું કે પોતાના વાસ્તવિક માતા પિતા તથા પરીવારની સાથે છું. કહે છે કે જલસામાં સામેલ થઈ મને આ વાત સમજાય ગઈ છે કે મેં મારું આખું જીવન અલ્લાહની શોધમાં વ્યતીત કરી પરંતુ અલ્લાહ તાલાલ કેવળ અહીયા આવીને જ મેળ્યો. મને અલ્લાહ તાલાલાના ફરજલથી વિશવ્યાપી બૈઅતના ભવ્ય આયોજનમાં સામેલ થઈ બૈઅત કરવાનો સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું.

હુલુર અનવર ફરમાવે છે કે કેટલાક નવી બૈઅત કરનાર જ્યારે પ્રેમ અને ભાઈચારાના દ્રશ્યો જુએ છે તો તેમના ઈમાનમાં અધિક વ્યાપકતા આવે. જમીકાથી સામેલ થનાર એક નૌમુબાઈન મહિલા વિન્સન વિલયમ સાહેબા કહે છે કે જલસા સાલાનામાં ખલીફતુલ મસીહના ભાષણો તથા ખાસ કરીને વિશવ્યાપી બૈઅત એક ખુબ જ ભાવુક અનુભવ હતો. જ્યારે મેં કાર્યકર્તાઓને નિઃસ્વાર્થ સેવા કરતા જોયા તો મને આભાસ થયો કે આ એક ઈલાહી જમાઅત છે તથા ખલીફા એ વકતને સીધો અલ્લાહ તાલાલાની સહાયતા અને સમર્થન પ્રાપ્ત છે.

હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે આલમી બૈઅતનો પણ ગૈરો પર પ્રભાવ પડે છે. કરોશિયન પાર્ટ્ઝિન્ટના મેઝબર એસમ્બલી જલસામાં સામેલ થયા આલમી બૈઅત વિશે તેમણે જણાવ્યું કે આલમી બૈઅતના આયોજને મને ખુબ પ્રભાવિત કર્યો. હું પ્રિસ્ટી ધર્મની *faithfully confirmation* ના આયોજનમાં ધણી વાર સામેલ થયો છું પરંતુ જે ભાવનાઓ, શ્રદ્ધા તથા ધર્મ પ્રતિ આજ્ઞાપાલનનો સંકલ્પ અહેમદિયા જમાઅતની વિશવ્યાપી બૈઅતમા જોઈ તે અદભુત તથા વિચિત્ર અનુભવ હતો જેને હું મારી આયું સુધી યાદ રાખીશ.

હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે પ્રૈસનો પણ ધ્યાન આકર્ષિત થયો છે. જલસાથી પ્રભાવિત થઈ પ્રૈસ પણ હવે ઈસ્લામ વિશે ઉચ્ચિત સમાચાર આપવા પર મજબૂર છે. બોલ યોયાના નેશનલ ન્યૂઝ ચેનલના એક પત્રકારે પોતાની ભાવનાઓ વ્યક્ત કરતા જણાવ્યું કે પણિયભી વિચાર ધારા અનુસાર ઈસ્લામ મહિલાને પાછળ રાખે છે તથા તેનો કોઈ આદર નથી. પરંતુ મેં અહીયા જોયું કે અહેમદિયા જમાઅતના ઈમાન તો ઉચ્ચ સ્થાન મેળવનાર મહિલાઓને ઈનામ આપી રહ્યા છે તથા પ્રત્યેક મહિલાને તેનું અલગ નામ લઈને પુકારવામાં આવે છે તો મારા દિલમાં ઈચ્છા ઉત્પન્ન થઈ કે હું પાછો જઈને પોતાના અખબારમાં આ વિશે અવશ્ય લખીશ. શું દુનિયામાં કયારેય કોઈ મુખ્યાએ કેવળ મહિલાઓને સંબોધિત કરીને ભાષણ આપ્યું છે, કદાપી નહીં.

હુલુર અનવરે ફરમાવ્યું કે પ્રૈસે પણ ખુબ સારી કવરેજ આપી છે. મીડિયાના માધ્યમથી, જલસા સાલાનાના વિષયમાં ૩૫૮ સમાચાર પ્રસારિત થયા છે તથા તેમાં હજુ ધણી વૃદ્ધિ થઈ રહી છે. એક અવલોકન અનુસાર તમામ માધ્યમો દ્વારા

૧૨૮ મિલયનથી અધિક લોકો સુધી સંદેશ પહોંચ્યો છે. આફ્રિકામાં જલસા સાલાનાની કવરેજ થઈ. આફ્રિકામાં એમટીએ આફ્રિકા સહિત દસ ચેનલો પર જલસા સાલાનાનું મ્રસારણ દેખાડવામાં આવ્યું જેના પર વિભિન્ન દેશોમાં ૧૫૦થી અધિક કલાકો પર આધારિત કવરેજ કરી.

અલ્લાહ તઆલા કરે કે આપણે આપણા કર્તવ્યોનો હંમેશા નિર્વાહ કરનાર બનીએ અને અલ્લાહ તઆલાની કૃપાને ગ્રહણ કરવા માટે હંમેશા ધર્મને દુનિયા પર પ્રાથમિકતા આપતા પોતાના દાયિત્વ નિભાવનાર થઈએ.

આમીન.

ખુલ્બા જુમ્માના અંતમાં હુઝુર અનવર અયદહુલ્લાહ તઆલાએ ત્રણ મરહૂમોની નમાઝ જનાઓ પઢવાની ઘોષણા કરી. મુકર્રેમા સાહેબજાદી જકીયા બેગમ સાહેબા પત્ની દાઉદ અહેમદ સાહેબ સુપુત્રી હજરત નવાબ અમતુલ હફીજ બેગમ સાહેબા તથા નવાબ અણુલ્લાહ ખાન સાહેબ. મુકર્રેમ તારિક મસઉદ સાહેબ મુરબ્બી એ સિલસિલા નજારત ઈસ્લાહો ઈરશાદ મર્કલ્યા રબ્વાહ પુત્ર મુકર્રેમ મસઉદ અહેમદ તાહેર સાહેબ. મુકર્રેમ શકીલ અહેમદ મુનીર સાહેબ પૂર્વ મિશનરી ઈન્ચાર્જ ઓસ્ટ્રેલિયા પુત્ર મુકર્રેમ હકીમ ખલીલ અહેમદ સાહેબ મૂંઘૈરી.

*****

TOLL FREE NO: 180030102131

Khulasa Khutba Jumma Huzoor Anwar 04 Aug. 2017
--

BOOK POST (Printed Matter)

To.....
.....
.....

From: Masroor Manzil, Al-Aman society. Narol, Ahmedabad-382405 GUJARAT.
